

Increment que es reproduirà l'any 1976, en què aquesta partida arriba a representar més de sis milions dues-centes mil pessetes (69). És l'any en què, després del compliment de les "previsions succesòries", s'inicia el període post-franquista, que en els seus primers mesos coneixerà un considerable grau de mobilització democràtica arreu d'Espanya. El PSUC comença un procés de, en les seves pròpies paraules, "sortida a la superfície" (70), en el que, malgrat la seva il·legalitat, realitzarà presentacions públiques, mitings i intentarà (infructuosament) festejar el seu 40 aniversari. És també l'any en què, per primera vegada, es reparteix als seus militants el carnet del partit, encara que es tracta d'un carnet de característiques especials" - en ell no hi ha cap dada personal, ni tampoc espai previst per a enganxar els segells corresponents a les cotitzacions mensuals; en la matriu (o "solapa"), que quedara en poder de l'organització corresponent, figuren només (per òbvies raons de seguretat individual i col·lectiva) les dades d'edat, sexe, professió i dimensions de l'empresa on treballa l'afiliat (més o menys de 300 -- treballadors). D'altra banda, malgrat que aquest carnet duia la menció "segon semestre del 1976", sera també aquest carnet el que es repartirà durant 1977.

És en base a aquest carnet que el PSUC parlarà d'haver arribat, durant 1977, a tenir 40.000 afiliats (71). Aquesta xifra ha estat represa en anàlisis acadèmiques (72) i cal igualment observar que de les xifres abans presentades sobre el IX Congrés del PCE, si acceptéssim que la distribució territorial dels delegats coincideix amb la del conjunt dels afiliats, es deprèn una valoració de les dimensions del PSUC de l'ordre dels 38.400 afiliats.

Ara bé, l'existència d'aquest carnet permet també censos precisos, els quals no confirmen la xifra de 40.000 membres. Així, segons un document que citarem extensament (73), el nombre de "solapes" de carnet rebudes del Comitè Central del PSUC era, a primer de març de 1977, de 11.139, i a primer de novembre del mateix any (és a dir, en el moment de la realització del IV -- Congrés), de 29.850. (74) Altres fonts confirmen aquesta última xifra. Així, la informació sobre les finances del PSUC presentada al IV Congrés indica que el Comitè Central del PSUC havia rebut una quantitat, per la venda dels carnets, que representa -- "una liquidació d'uns 26.000 carnets", i continua : "El Comitè Central no ha cobrat, fins ara, uns 3.000 carnets si comparem la xifra anterior amb les matrius rebudes per la secretaria d'organització" (75). És a dir, això xifraria el nombre de carnets distribuïts dels quals tenia coneixement la secretaria d'organització del PSUC en uns 29.000, a finals del 1977.

Es possible que la diferència entre aquesta xifra i la mencionada anteriorment de 40.000 no es degués només a una voluntat --- d' "inflar" les xifres d'afiliació, sinó també al procediment de distribució i al propi contingut informatiu del carnet. Ja hem dit que aquest no incloïa cap dada personal, i que les que figuraven a la "solapa" pràcticament no feien possible la posterior localització de l'afiliat. D'altra banda, és possible que en el clima polític que vivia Espanya durant aquell període, en l'onada de la legalització del PCE i del PSUC i en la comprensible/combinació d'entusiasme i desori d'aquella primera campanya electoral, el carnet fos entregat, com un element més de campanya, a més simpatitzants del partit, a persones sense contacte regular/

amb la seva organització.

Aquesta explicació ha estat avançada pel propi PSUC. En l'informe polític presentat pel seu Comitè Central al Vè. Congrés (gener 1981), hom reconeix que "con la euforia general del 15 de junio (de 1977), la consideración de militante y la consiguiente entrega del carnet fueron valorados con ligereza" (76), ja que aquell carnet no implicava cap compromís precís de militància, i que "en cierta medida, era una manifestación de adhesión, que iba ligada, además, con la celebración del 40 aniversario del partido" (77).

Admetent, doncs, que dels possibles 40.000 carnets repartits només entre 29.000 i 30.000 puguin considerar-se com a veritables membres del partit, això segueix representant un creixement enorme: implicaria que entre març i novembre de 1977 el PSUC hauria pràcticament triplicat els seus efectius. És evident que encabir aquest flux dins les estructures organitzatives del PSUC o de qualsevol altre tipus d'organització) no podia ser fàcil, i hom pot detectar senyals que, des d'un primer moment, hi havia/consciència dels problemes potencials que això implicava. Així, en l'informe polític presentat al IV Congrés (novembre 1977) es deia (78): "un altre gran problema d'organització d'aquest període serà aconseguir (...) que cada nou afiliat s'insereixi a una agrupació de base del PSUC (...)".

Encara que no sabríem dir si aquest problema en fou la causa, o bé si cal remetre's al tòpic "desencant" patit pels espanyols d'esquerres després de 1977, el que és cert és que la situació/organitzativa del PSUC sembla començar a donar senyals de deteriorament al poc temps. En el seu informe adreçat al Comitè Central reunit els dies 7 i 8 d'octubre de 1978, el secretari general del

PSUC constatava "(...) dificultats serioses en la vida del partit. No tenim el partit que teníem després del 15 de juny (...) És evident una baixada de la militància (...) " (79).

En el mateix sentit, el responsable de la Secretaria d'Organització del Comitè Executiu del PSUC parlava, davant del seu Comitè Central reunit el mes de juny de 1979, d'una "disminución de la actividad y la militancia (...) baja asistencia a las reuniones de agrupación" (80) i reconeixia que "nuestro trabajo por consolidar en el partido a los camaradas recién ingresados (ha sido) muy insuficiente" (81).

I aquestes preocupacions no podien traduir només fenòmens lligats a la taxa d'activitat del partit (com ara la seva militància, l'índex d'assistència a les reunions, etc.), sinó que també expressava un descens en el nombre d'afiliats. De fet, tot i que a partir de 1978 es normalitza l'existència d'un carnet del PSUC, renovable anyalment i per a l'entrega d'informacions, el que fa possible un recompte precís, no coneixem que hagin estat publicades dades generals sobre l'evolució de l'afiliació del PSUC durant 1978 i 1979. Ara bé, podem intentar inferir-les en forma indirecta.

En un dels documents presentats al Vè. Congrés del PSUC (gener 1981) es presenta l'evolució de les cotitzacions abonades pels seus afiliats durant 1978 i 1979, juntament amb el que aquestes cotitzacions representen, en promig, per afiliat (82). Aquesta és la informació que recull el quadre núm. 8:

Quadre núm. 18.- Evolució de les cotitzacions ingressades pel PSUC (1978 - 1979).

<u>Any</u>	<u>Total cotitzacions (ptes.)</u>	<u>Mitjana per afiliat (ptes.)</u>
1978	35.020.561	117,43
1979	35.109.401	132,83

Com les cotitzacions són, en el PSUC, mensuals, el problema es redueix a una divisió, que dóna els següents resultats: el nombre d'afiliats del PSUC seria, l'any 1978, de 24.852 i l'any -- 1979, de 22.026.

Hom aprecia, doncs, un descens en el nombre d'afiliats del PSUC que passen, des del màxim de prop de 30.000 de finals de 1977 - fins als poc més de 22.000 de 1979. Descens que, d'altra banda, continua el 1980, en què els afiliats del PSUC són xifrats pel propi partit en 21.807 (83), entre els quals no comptem el --- 3.966 "que han tenido el carnet en el año 1979 i que por causas atribuibles fundamentalmente a deficiencias organizativas no - lo han renovado en el año 1980" (84).

Ara bé, aquesta última referència ens planteja un altre problema. La reducció d'efectius experimentada pel PSUC, ¿és simple-- ment una reducció, o bé es tracta del resultat net derivat d'un conjunt d'entrades de nous afiliats i sortides d'afiliats anteriors? Com se sap, aquest fenomen té dimensions importants a -- d'altres partits comunistes, com el francès, que ha estat qualifi-- ficat de "parti-passoire" (85), en el qual l'estabilitat dels - efectius globals és només aparent, a causa de l'equilibri entre importants moviments d'entrades i de sortides que s'entrecreuen, fent que la "mitjana de vida" dels membres del PCF sigui baixa.

Mesurar aquest fenomen és molt difícil sense la publicació de -

dades molt precises per part dels partits. En el PSUC, i no podia ser altrament, és molt recent; se'n troba alguna referència per 1980 (86). Si donem per bones les xifres abans mencionades, tindríem que dels 22.000 membres del PSUC de 1979, només poc -- més de 18.000 van renovar el seu carnet en forma normal durant 1980, el que implicaria que dels 21.800 afiliats de 1980, uns - 3.800 serien nous. Això voldria dir un índex anual de canvi de l'ordre del 18%, tant si es mesura pel nombre d'afiliats de 1979 que no van renovar el seu carnet el 1980 com pel nombre de nous afiliats del 1980.

Resumint, doncs: els efectius numèrics del PSUC semblen haver - tingut en els últims anys l'evolució que presenta el quadre núm. 9:

Quadre núm. 9.- Evolució dels efectius del PSUC, 1977 - 1980.

<u>Any</u>	<u>Afiliats</u>
1977 - març	11.139
1977 - novembre	29.850
1978 °	24.852
1979 °	22.026
1980 °	21.807

(°: xifra referida a finals de l'any indicat).

En suma, i segons aquestes xifres, el PSUC hauria perdut entre finals del 1977 i finals del 1980 uns 8.000 afiliats, el que - representa poc més de la quarta part dels seus efectius en el/ moment més alt; paradoxalment, aquesta pèrdua és menys dramàtica de la que declara el propi partit, que xifra les seves pèrdues entre 1977 i 1980 en 14.000 afiliats, en haver passat, en el mateix període i sempre segons les seves dades, de 40.000 a ---

26.000 afiliats (87), xifres que nosaltres no hem retingut, -
per les raons exposades.

Dues qüestions, finalment, abans d'abordar la següent secció. Durant el franquisme, una part del PSUC (les dimensions de la qual no gosaríem quantificar, però en tot cas probablement pe-
tita) estava a l'exili. Aquest nucli ha d'haver-se reduït molt durant el període que nosaltres hem considerat, però no ha desaparegut del tot: encara a finals del 1980 es comptabilitzaven uns 260 militants del PSUC residents a l'estranger, bàsicament a França (88), i tractant-se, pel que nosaltres coneixem, essencialment de persones d'edat, exiliades el 1939, i amb una situació personal i familiar en el seu lloc actual de residència que els impedeix el retorn (però no un cert contacte amb la vida política al nostre país: així, hom pot recordar com l'a grupació del PSUC a França organitza cada any el seu propi --- "stand" a la "Festa de Treball"). Això té la següent implicació: cal segurament descomptar del total d'afiliats del PSUC els -- efectius que pugui tenir aquest grup, ja que segurament la incidència social que li donen al PSUC dins de Catalunya és molt es-
cassa.

Al respecte, la situació de les nostres dades, tal com les hem presentat sintèticament en el quadre núm. 9 és la següent: les xifres referides a l'any 1977 no inclouen els afiliats residents a l'estranger; la xifra referida a 1980 sí els inclou, raó per/ la qual en els càlculs subsegüents els descomptarem (deixant, - doncs, un total de 21.550); per últim, les xifres referides a - 1978 i 1979, encara que en les fonts utilitzades no es fa cap - referència específica a aquest problema, semblen no incloure'ls.

En segon lloc, creiem necessari advertir que la realitat administrativa i organitzativa dels partits polítics és probablement menys exacta i ben definida del que hom pot imaginar des de fora. Així, per exemple, és molt possible que els gairebé 4.000 afiliats del PSUC que no van renovar el seu carnet durant l'any 1980 "per deficiències organitzatives" tinguessin una presència més o menys regular dins l'organització del partit: n'hi ha prou amb no assistir a l'acte anual de renovació de carnets, o amb una certa "distracció" de les persones encarregades de repartir-los, com perquè un afiliat "normal" no tingui el carnet corresponent. Això implicaria que és probable que la realitat organitzativa del PSUC, pel que fa a l'afiliació, hagi estat i sigui més àmplia del que les nostres xifres reflecteixen. En tot cas, havent optat per utilitzar (encara que sotmetent-les, com és natural, a una crítica rigurosa) informacions procedents del propi partit, ens ha semblat just limitar-nos a recollir l'estimació més baixa que les nostres dades permetessin.

b.- La distribució territorial dels afiliats del PSUC.

Determinar com estan distribuïts els afiliats del PSUC en la geografia de Catalunya planteja seriosos problemes, ja que és pràcticament impossible reconstruir aquesta distribució a un nivell prou desagregat com per a ser útil en l'anàlisi electoral. A nivell municipal, només ha estat publicat el "mapa" organitzatiu del PSUC corresponent a finals de l'any 1980 (89).

A nivell de les grans unitats socio-territorials de Catalunya sí es pot, en canvi, dibuixar en grans línies el perfil del PSUC, i no solament el seu perfil, sinó, a més, la seva evolució en tres punts en el temps ben diferenciats: els moments immediata-

ment anterior i posterior a la gran eclosió organitzativa de 1977 i la situació a finals del 1980. Aquesta evolució és la que presenta el quadre núm. 10 (90):

Quadre núm. 10.- Evolució de la distribució percentual dels afiliats del PSUC en grans unitats socio-territorials.

	<u>Març 1977</u>	<u>Novembre 1977</u>	<u>Finals 1980</u>
Barcelona ciutat	40.2	32.1	26.3
Cinturó industrial barceloní(1)	35.7	42.2	44.2
Resta Barcelona	12.0	11.2	13.8
Girona (2)	3.2	4.4	4.4
Lleida (2)	1.8	2.5	3.6
Tarragona (2)	7.1	7.6	7.6
(n)	(11.139)	(29.850)	(21.550)

(1) Comprèn: la resta del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat.

(2) El marc territorial provincial ens vé predefinit, ja que és utilitzat per les fonts en què ens basem.

La continuïtat de les tendències evolutives que el quadre núm.10 posa de manifest podria suggerir una impressió enganyosa, que cal dissipar immediatament: és necessari tenir present que mentre de març a novembre de 1977 es dóna un important creixement/ de l'afiliació del PSUC arreu de Catalunya, entre aquesta última data i finals de 1980 es dóna un recul igualment generalitzat. Això vol dir que, per exemple, l'augment percentual de la participació del cinturó industrial barceloní en el total dels efectius del PSUC al llarg del tres moments considerats està --

format per dos moviments diferents: en primer lloc, un augment superior a la mitjana general de creixement del PSUC - entre març i novembre de 1977 i, després, una disminució inferior a la mitjana entre novembre de 1977 i finals de 1980.

Tenint present aquesta observació, el quadre núm. 10 presenta amb gran claredat diversos fenòmens:

- Mentre la implantació organitzativa del PSUC estava bàsicament centrada a la ciutat de Barcelona en el moment immediatament anterior a la seva legalització, Barcelona ha anat --perdent dins del conjunt del PSUC molta de la seva importància, representant ara poc més de la quarta part del total dels efectius del PSUC.

- En canvi, perfectament inversa ha estat l'evolució seguida/ per l'afiliació del PSUC a les comarques que constitueixen el gruix del cinturó industrial barceloní (és a dir, el Barcelonès, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental) que, en conjunt, han passat de representar menys del 36% a una mica més del 44%, es devenint així l'àrea de més important implantació organitzativa comunista (més endavant presentarem altres dades que, creiem, permeten qualificar el sentit d'aquesta evolució).

- A la resta de Catalunya (i malgrat el fet que, segurament, - el marc provincial adoptat encobreix moviments més complexos) hom aprecia una lleu tendència creixent, amb alguns aspectes - d'estancament, i amb l'excepció de Lleida que, tot i ser el territori amb menor presència organitzada del PSUC, ha duplicat/ la seva importància, des del punt de vista de l'afiliació, en el període considerat.

Ara bé, una comprensió adequada d'aquesta distribució i de la seva evolució demana, primordialment, posar-la en relació amb/ la distribució de la població de Catalunya o, més exactament, amb la distribució del seu cens electoral; i no perquè en aquest moment ens preocupi la relació entre l'afiliació del PSUC i el cens electoral, sinó perquè aquest quantifica el nombre de persones amb drets polítics i susceptibles, per tant, d'afiliar-se a un partit polític. El quadre núm. 11 presenta aquesta distribució:

Quadre núm. 11.- Distribució percentual del cens electoral de Catalunya (1977 i 1980 en grans unitats socio-territorials.

	<u>1977</u>	<u>1980</u>
Barcelona-ciutat	33.2	33.7
Cinturó industrial	28.6	28.2
Resta de Barcelona	15.7	15.7
Girona	7.9	7.7
Lleida	6.1	6.0
Tarragona	8.4	8.7

Com es veu, l'augment del cens electoral de Catalunya, a causa essencialment a la reducció de la majoria d'edat en passar dels 21 als 18 anys, no n'ha modificat substancialment l'estructura, pel que raonarem només en base a la distribució del cens de -- 1980.

Només superficialment pot considerar-se sorprenent que la millor proximitat entre ambdues distribucions es doni a Tarragona i a la Barcelona no industrial; per contra, la implantació del PSUC és/ netament insuficient, en relació al cens, a Barcelona ciutat, Girona i Lleida i, en canvi, desproporcionadament superior en el -

cinturó industrial barceloní.

D'altra banda, no deixa de ser paradoxal que la millor "sintonia" entre la distribució territorial del PSUC i la de la població catalana sembli haver-se donat en l'últim període de la seva il·legalitat. El fet que el "bastió" del PSUC estigui avui constituït per les zones, essencialment obreres, del cinturó barceloní, ¿confirma la vella hipòtesi de Lipset segons la qual els partits comunistes esdevenen obrers només quan creixen (91), o bé ha de posar-se en relació amb la hipòtesi avançada, entre altres, per -- l' "Equip de Sociologia Electoral", segons la qual els comportaments oposicionals sota el franquisme eren més propis de les classes benestants (92) ?

En tot cas, deduir del fet que el PSUC s'estigui concentrant progressivament en el cinturó barceloní la conseqüència que s'estigui transformant progressivament en un partit exclusivament --- "obrer" podria ser una forma de falàcia ecològica. Podem intentar, però, contrastar-ho examinant la distribució dels seus -- afiliats a un nivell més desagregat: el nivell comarcal.

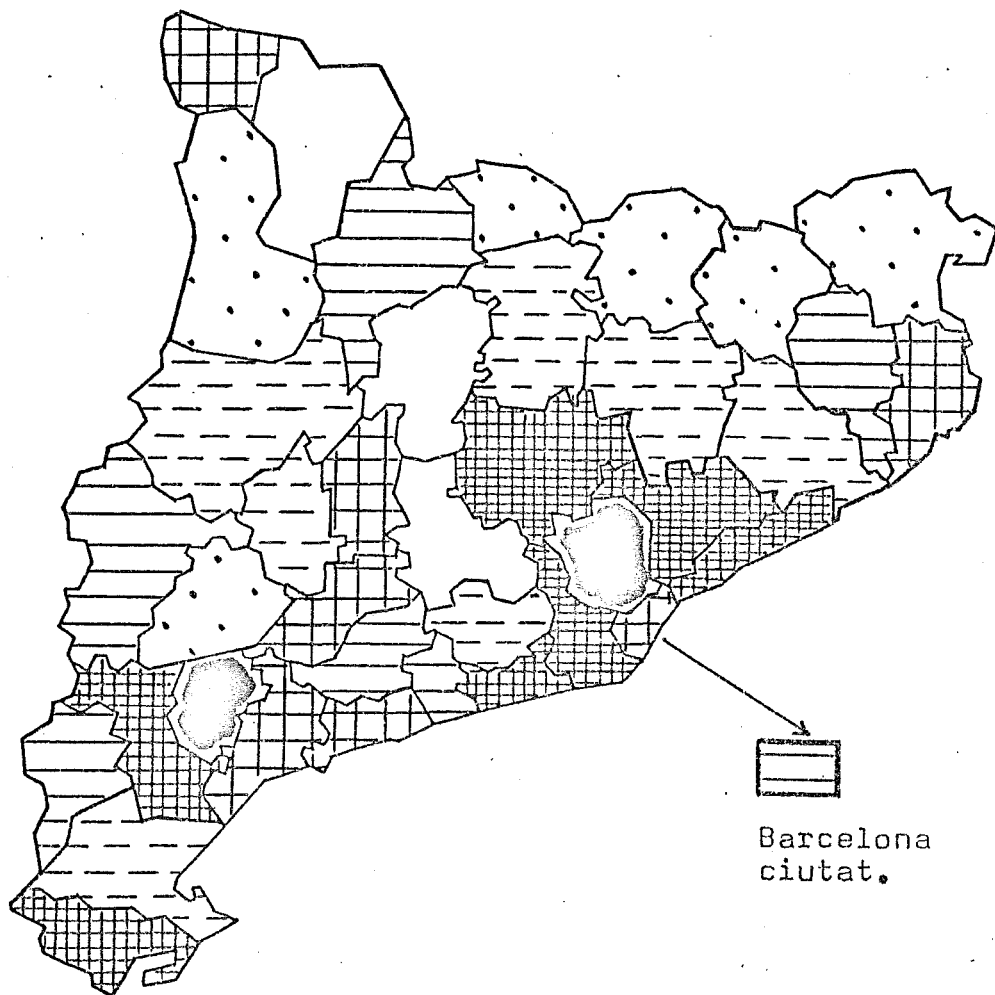
Per aquest nivell només podem disposar de les dades referides al 1980 (exactament, al 30 de novembre de 1980), que van servir de base per a l'elecció dels delegats al Vè. Congrés del PSUC (93). D'altra banda, per a apropar-nos al nostre objecte, el que ens interessa ara no és com es distribueixen territorialment aquests afiliats, sinó quin grau de presència donen al PSUC en cada unitat del territori; en altres paraules, no ens interessa ara tant l'estructura de la seva implantació, com el grau de penetració social de la seva afiliació, és a dir el que hem denominat abans la seva "densitat organitzativa", o sigui, el quocient entre el/

nombre dels seus afiliats i el cens electoral de cada unitat territorial, expressat en tant per mil del total del cens de cada comarca. El quadre núm. 12 presenta aquestes dades.

El mapa núm. 1 presenta la distribució de la "densitat organitzativa" del PSUC per comarques. És cert que hom pot detectar algunes discrepàncies entre la imatge que dóna el mapa núm. 1, i el mapa dels resultats electorals del PSUC. Així, per exemple, el PSUC té una implantació similar a la que té a Barcelona ciutat (o en el Tarragonès) en algunes comarques on els seus resultats electorals són inferiors, com el Baix Empordà, el Baix Camp, el Montsià i, molt especialment, la Vall d'Aran i la Segarra, on els resultats electorals del PSUC són netament més baixos (4% i 4.4%, respectivament).

Però, amb aquestes escasses excepcions, la similitud entre resultats electorals i densitat organitzativa és considerable: la presència organitzada del PSUC no és mai inferior al 4 per mil en aquelles comarques on, el 1980, va superar la seva mitjana general, amb dos màxims superiors al 10 per mil, el Priorat i el Vallès Occidental.

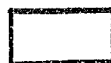
Aquesta relació entre ambdues variables s'expressa en un coeficient de correlació, a nivell comarcal, molt alt, de valor $r = .71$; és el coeficient de correlació més alt que hem trobat en totes les variables que hem posat en relació amb el vot comunista. Això vol dir que, tot i haver-hi algunes excepcions, els resultats electorals del PSUC estan molt estretament lligats a la importància relativa de la seva afiliació. Incidentalment, podem observar novament que, en aquest terreny, són molt poc rellevants les variacions en la taxa d'adhesió: per 1980, i a

MAPA Nº 1. - Afiliació al PSUC, 1980, per comarques
(en proporció al cens de cada comarca).

LEGENDA:

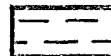
Menys d'1 per 1.000

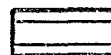
D'1 a 2 per 1.000

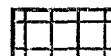
De 2 a 3 per mil

De 3 a 4 per mil

De 4 a 5 per mil

De 5 a 10 per mil

Més de 10 per mil

Mitjana de Catalunya: 5.5 per mil

nivell comarcal, el coeficient de correlació entre la taxa -- d'adhesió i els resultats electorals del PSUC és pràcticament nul ($r = .007$).

Abans de continuar podem, però, examinar quina és la situació a un nivell més desagregat: els barris de Barcelona. Malgrat/ que l'entitat "barri" és sovint de límits imprecisos, i mal-- grat que (com a conseqüència dels quotidians desplaçaments de la població) la "vida política" dels barris estigui fonamentalment determinada pel que s'esdevé a nivell de ciutat, com a mínim, és cert que la majoria dels barris de Barcelona constitueixen entitats ben diferenciades i que, havent estat adoptats com a objecte per alguns estudis, val la pena dedicar-hi alguna -- atenció (94).

Pel que fa al nostre objecte, hem pogut utilitzar dades suficientment desagregades només pel 1977 (95). Pels 30 barris, o/ reagrupaments de barris, de Barcelona (ja que la font utilitzada per a les dades d'afiliació reagrupa alguns parells de barris: Sant Antoni amb l'Esquerra de l'Eixample, Sarrià amb Vallvidrera, Gràcia amb La Salut, el Camp de l'Arpa amb el Clot i/ el Turó amb Vilapiscina), es donava el 1977 una correlació entre afiliació i resultat electoral molt similar a la que hem trobat a nivell comarcal ($r = .75$).

Es notable el fet que aquest valor es mantingui bastant estable si s'examinen altres eleccions, si s'adopten altres àmbits territorials o, fins i tot, si s'intenta refinar més la noció d'afiliat. Com hem assenyalat, la territorialització organitzativa -- del PSUC no ha estat completa, ja que existeix un cert nombre -- d'agrupacions no definides pel lloc de residència dels seus afi

Quadre nº 12.- Distribució comarcal dels afiliats del PSUC a 30 de novembre de 1980, i "densitat organitzativa (proporció d'afiliats sobre cens electoral, en tant per mil) (1)

<u>Comarca</u>	<u>Afiliats</u>	<u>"Densitat"</u>	<u>Comarca</u>	<u>Afiliats</u>	<u>"Densitat"</u>
Barcelona	5.675	3.84	Segrià	421	3.49
Resta del			Garrigues	21	1.15
Barcelonès	2.489	4.95	Segarra	61	4.44
Baix Llo--			Urgell	66	2.46
bregat	2.673	8.06	Noguera	103	2.92
Vallès oc-			Alt Urgell	52	3.40
cidental	4.362	10.82	Cerdanya	16	1.66
Bages	692	6.16	Pallars Jus-		
Berguedà	68	2.04	-sà	15	1.00
Anoia	35	0.64	Pallars So-		
Garraf	269	5.49	-birà	5	0.99
Alt Penedès	109	2.41	Vall d'Aran	21	4.87
Maresme	910	5.29	Alt Camp	97	3.83
Vallès o--			Baix Camp	349	4.02
riental	703	5.06	Baix Pene--		
Osona	186	2.38	-dès	69	3.28
Solsonès	5	0.59	Tarragonès	451	4.27
Ripollès	50	1.95	Terra Alta	38	3.32
Alt Empordà	75	1.25	Conca de		
Garrotxa	69	1.95	Barberà	65	4.42
Gironès	328	3.48	Priorat	107	12.19
Baix Empordà	275	4.70	Ribera d'E--		
La Selva	161	2.79	-bre	115	5.74
			Baix Ebre	107	2.00
			Montsià	237	6.17

Total afiliats: 21.550

"Densitat" promig: 5.51

L. n.º 10/80

si - 10/80

ri - 10/80

de - 10/80

(1) Per simetria amb la presentació geogràfica, hem distingit la ciutat de Barcelona de la resta del Barcelonès. Hem exclòs el afiliats de França (216), Andorra (41) i els petits nuclis de Mèxic i Veneçuela.

liats, sinó pel lloc de treball. Així, durant 1980, l'organització de Barcelona del PSUC comprenia 45 agrupacions territorials al costat de 31 no territorials (d'empresa, ram, Universitat, etc.). Encara que aquestes agrupacions no territorials/estiguin, a efectes interns, adscrites a una determinada federació territorial, no és gens segur que els seus afiliats tinguin una actuació política en aquest marc territorial. Per tant, vam procedir a desglossar els 5.502 afiliats del PSUC a Barcelona entre adscrits a agrupacions territorials (4.035) i no territorials (1.467) (96), per a realitzar una anàlisi de correlacions retenint només els primers. La correlació obtinguda a nivell de districte, pels resultats de les eleccions de 1980, és notable, tant pel seu valor ($r = .72$) com per la similitud -- amb els resultats obtinguts en les anteriors anàlisis. Si hem de creure aquests resultats, això significaria que entorn del 52% de la variança del vot comunista a Catalunya depèn (en el sentit estadístic de la paraula) del nombre d'afiliats del PSUC. (97)

c.- La taxa d'adhesió del PSUC.

Com a eina per a mesurar l'evolució relativa dels diversos paràmetres definidors de la força d'un partit, Maurice Duverger ha proposat la noció de taxa d'adhesió, és a dir, la raó entre -- el nombre de votants d'un partit i el dels seus afiliats (98), tant per a mesurar l'impacte diferencial que els esdeveniments polítics i econòmics puguin tenir sobre tots dos cercles de persones, com per a determinar l'existència o no de relació entre l'organització del partit i els seus resultats electorals; --- d'altra banda, Duverger insisteix també en l'interès d'utilitzar aquest indicador en una perspectiva comparativa (99).

Un examen de les dades disponibles sobre els diversos partits comunistes europeus permet de veure, però, que la relació entre la taxa d'adhesió i la sort electoral de cada partit no és immediata. El quadre núm. 13 presenta, per alguns partits comunistes europeus, el nombre de vots obtinguts per afiliat/ (tot i que hem arrodonit els resultats obtinguts, ja que les imprecisions d'algunes de les fonts i les discrepàncies entre elles no ens han permès pretendre una major exactitud).

Quadre núm. 13.- Raó votants-afiliats en diversos partits comunistes europeus (100)

<u>País</u>	<u>Taxa d'adhesió (vots/afiliats)</u>
Irlanda	1.5
Gran Bretanya	1.5
Austria	2.5
República Federal Alemanya	3
Berlín Oest	4
Itàlia	6
Xipre	7
Portugal	8
Finlàndia	9
Noruega	9
Islàndia	9
Bèlgica	11
Dinamarca	16
Grècia (*)	17
Suïssa	17
Suècia	18
França	20
Luxemburg	21
Holanda	27

(*) Dada referida a les eleccions de 1974, a les quals els dos partits comunistes van concórrer conjuntament.

De les xifres del quadre núm. 13 no sembla desprendre's cap relació massa clara. Si és cert que alguns dels partits comunistes electoralment més grans tenen valors similars, situats més aviat a la part alta de l'enumeració (Itàlia, Xipre, Portugal, Finlàndia), d'altres (com el francès o el luxemburgès) es troben a l'altre extrem, al costat de partits com l'holandès, el suec o el suís.

Ara bé, és probable que en aquest nivell de raonament s'interposin diversos factors de tipus nacional, i molt especialment/les diverses pautes de participació política pròpies de cada país, que determinarien variacions en la propensió a l'afiliació política. Hem cregut que aquesta font de variació podria neutralitzar-se, parcialment al menys, si raonem a nivell regional dins d'un determinat país. En aquest sentit, hem pogut utilitzar dades desagregades a nivell regional per dos països, Itàlia i Espanya.

El quadre núm. 14 mostra una relació visible entre la taxa -- d'adhesió del PCI i els seus resultats electorals, que es pot expressar per l'existència d'un coeficient de correlació lineal relativament alt ($r = .73$) entre totes dues variables, tot i -- que de signe negatiu per la construcció feta de la variable ta xa d'adhesió. Aquesta relació és, però, menor que la que existeix entre els resultats electorals del PCI i el seu grau d'im plantació organitzativa mesurada pel cocient afiliats/cens -- ($r = .84$), que, cal recordar, té a Itàlia dimensions pròpiament extraordinàries, oscil.lant entre un mínim de l'1% al --- Trentino - Alto Adige i un màxim de més del 15% a l'Emilia Romagna (101).

Quadre núm. 14.- Raó votants/afiliats i resultats electorals
del PCI per regions (1976) (102)

<u>Regió</u>	<u>Vots/afiliats</u>	<u>Resultats (% cens)</u>
Emilia Romagna	3.1	47.3
Toscana	4.8	46.0
Umbria	5.8	45.4
Liguria	6.5	37.2
Marche	6.8	38.2
Veneto	7.8	22.9
Abruzzi	7.8	31.2
Basilicata	7.9	29.6
Sardegna	8.4	32.4
Molisse	8.6	22.2
Lombardia	8.7	30.4
Calabria	9.1	27.9
Publia	9.1	29.0
Friuli	9.1	25.4
Piemonte	11.1	33.7
Sicilia	11.1	23.8
Campania	11.2	28.7
Lazio	12.3	34.0
Trentino - Alto Adige	12.4	12.6
TOTAL ITÀLIA	7.0	32.1

La situació és diversa a Espanya, com presenta el quadre núm.15

Quadre núm. 15.- Raó votants/afiliats del PCE, 1977 i 1979 (103)

	EN BASE ALS RESULTATS DE	
	<u>Eleccions de 1977</u>	<u>Eleccions de 1979</u>
Canàries	4.6	4.9
Balears	5.8	6.1
Múrcia	5.9	7.8
Astúries	6.2	7.6
Castella la Nova (sense Madrid)	6.7	8.4
País Basc (inclou Nabarra)	6.9	6.4
Extremadura	7.2	10.3
Madrid	7.5	9.3
País Valencià	8.1	10.1
Galícia	8.1	10.0
Andalucia	8.4	9.9
Castella la Vella	9.5	12.0
Leon	10.4	13.2
Aragon	10.8	14.7
Catalunya (*)	14.5	13.3
	(18.9)	(23.3)
TOTAL ESPANYA	9.0	10.1
TOTAL ESPANYA, EXCLO- SA CATALUNYA	7.7	9.3

(*) Per homogeneïtat amb les altres dades, mantenim per a Catalunya les taxes derivades de les xifres del IXè. Congrés del PCE. Entre parèntesis, les que derivarien de les nostres estimacions.

La imatge que dóna el quadre núm. 15 és prou sorprenent. De fet, en no haver pogut sotmetre a revisió crítica altres dades d'afiliació que les referides al PSUC, hem hagut de treballar per la resta d'Espanya sobre les xifres d'afiliació derivades de les dades referides al IXè. Congrés del PCE (1978), pel que les dades del PCE poden allunyar-se més de la realitat i, a més, no hem pogut tenir en compte la dinàmica que hagi pogut donar-se en l'afiliació del PCE entre 1977 i 1979. Tot i així, el perfil que ofereix el quadre núm. 15 crida fortament l'atenció: pel que fa a la taxa d'adhesió, Astúries es situa en un nivell intermig entre Múrcia i Castella la Nova, mentre que Galícia queda col·locada en nivells idèntics als del País Valencià i Andalusia. Això fa que el coeficient de correlació lineal entre taxa d'adhesió i resultat electoral sigui totalment no significatiu ($r = .24$); recordem que, en canvi, havíem trobat una bona relació entre la "densitat organitzativa" del PCE, mesurada en base al tant per cent afiliats/cens, i els seus resultats electorals ($r = .87$).

Probablement aquestes perplexitats, en últim extrem, hagin de posar-se en relació amb la pròpia noció de taxa d'adhesió proposada per Duverger. De fet, en tractar-se d'un simple quocient, un mateix valor pot respondre a situacions molt diferents: una gran implantació acompanyada d'uns bons resultats electorals - donara una taxa d'adhesió de valor baix, de la mateixa manera que aquells partits que constitueixen poc més que una reduïda secta que obté pocs vots fora dels dels seus membres.

En el pla teòric ens havia semblat possible que la relació entre taxa d'adhesió i resultats electorals tingués forma de cam

pana: en un primer moment, les dimensions reduïdes d'un partit polític, en anar acompanyades de pocs consensos electorals més enllà dels seus estrictes rengles, determinaran una taxa de valor baix. Però com els vots poden augmentar més ràpidament que els afiliats, la taxa d'adhesió tendiria a ser més gran en els partits de dimensions mitjanes. Finalment, en els partits de grans dimensions, el creixement organitzatiu i l'aproximació a uns màxims electorals difícilment superables (o, en tot cas, la reducció del ritme de creixement electoral) farien descendre novament el valor de la taxa d'adhesió. Les dades sobre diversos països, presentades en el quadre núm. 12 s'aproximen vagament a aquest model, però dades més desagregades, com les que hem presentat per Itàlia i Espanya, no semblen confirmar-lo. Finalment, la utilització de la taxa d'adhesió en una perspectiva sincrònica (és a dir, en l'anàlisi de la situació d'un partit en diverses unitats territorials en un moment donat) és poc fructífera, per raons estrictament formals: si hi ha correlació entre afiliació i vot (i en aquest terreny és indiferent raonar en xifres absolutes o en tants per cent sobre el cens), el quocient entre una i altra serà pràcticament constant, la seva variança molt baixa i, per tant, les anàlisis de correlació donaran valors molt baixos; com veurem més avall, aquest és el cas del PSUC.

d.- La taxa d'activitat del PSUC.

En quina mesura són actius els afiliats del PSUC? És a dir, en quina mesura constitueixen militants mobilitzables, persones que en la seva vida quotidiana "fan política" i influencien els seus conciutadans?

Intentar mesurar això és difícil, ja que es tracta d'una noció de límits pocs precisos: segurament tota persona interessada - per la política (com a mínim, prou interessada com per afiliar-se a un partit polític) parla de política amb els seus familiars, els seus amics o els seus col·legues. S'ha de considerar això - com una activitat "política"? Segurament sí, però, com mesurar/ la incidència social que aquesta acció "capilar" pugui donar al partit?

El propi Duverger, que insisteix en la importància de la noció de taxa d'activitat, pot suggerir només dos criteris per a --- identificar els afiliats actius d'un partit: l'assistència a - les reunions i el pagament de les cotitzacions (104). Aquestes dues mesures són clares i fàcilment operacionalitzables, però/ és discutible que mesurin bé el que volem mesurar: una persona que es limiti a pagar el seu carnet de partit i a assistir a - les seves reunions, és un membre actiu, és un militant? A la - inversa, aquell afiliat que s'acosta poc a la seva organització però que té una activitat sindical, que ocupa responsabilitats en una associació de veïns o que anima un centre cultural, no/ és precisament el tipus de persona que dóna presència pública a un partit polític?

Òbviament, aquesta perspectiva sembla més rica que els indica- dors proposats per Duverger, que es limiten a mesurar la parti- cipació dels afiliats en la vida interna del partit, però només és possible abordar-la en treballs basats en enquestes: així, - Lagroye i els seus col·laboradors procedien a una estimació sen- zilla però útil, preguntant en la seva enquesta a afiliats de di- versos partits francesos quantes hores setmanals dedicaven en -

promig a l'activitat política (105). No havent pogut procedir a enquestes d'aquest tipus, ens cal intentar procedir a estimacions de tipus general.

En la tradició dels partits comunistes, la noció de taxa d'activitat no té cap sentit: se suposa que tot membre és un militant, no hi ha més afiliats. Ara bé, la superació de l'estricte noció leninista del partit i el creixement numèric imposen, naturalment, una visió més laxa del lligam entre membre i partit, element indispensable si hom vol efectivament edificar -- una organització política de masses. Cal aleshores acceptar -- l'existència de diferents nivells de compromís personal en l'activitat del partit: apareix la distinció entre l'afiliat i l'afiliat actiu, el militant. (106).

Empíricament, tota persona que hagi seguit la vida política del país durant els últims deu anys sap que els membres del PSUC -- comptaven entre les persones políticament més actives durant -- els últims anys del franquisme i la transició a la democràcia. Des dels dirigents fins als afiliats de base, passant pels seus intel·lectuals o els seus portantveus més o menys oficials, el seu grau de presència pública era considerable: parades al carrer, actes públics, participació en manifestacions com les del primer de maig o l'onze de setembre, la mateixa "Festa de Treball" etc., mostraven una presència nombrosa, activa i enquadrada de membres del PSUC.

Per procediments similars, el mateix observador pot adonar-se que, tot i que segueix sent un partit més "visible" que els altres, el PSUC ha reulat en aquest terreny en els últims anys. Ara bé, pot aquesta imatge intuïtiva reforçar-se amb algunes --

dades?

A finals del 1977, en el moment de més gran afiliació numèrica del PSUC, fonts de l'organització del PSUC de Barcelona (107), que podem considerar també representatives de fenòmens més generals, estimaven que "el número de afiliados que llevan una vida regular de partido oscila entre el 30 i el 50 por ciento, y en algunos casos este porcentaje es aún más pequeño". (108).

En realitat, en un partit de masses una taxa d'activitat compresa entre el 30 i el 50 per cent ha de considerar-se fins i tot alta: per Duverger, un partit es pot considerar "actiu" - quan aquesta taxa supera el quart o el terç dels afiliats (109), valors que el PSUC sembla superar.

Ara bé, aquesta situació començarà a donar senyals d'evolució a la baixa poc després. Durant la primavera de 1979, fonts -- barcelonines constataren "dificultades, concretades en una cierta crisis de militancia, baja actividad de los comités; poca asistencia a los plenos de Agrupación (...)" (110). En el mateix període, i en el pla general, el responsable de la secretaria d'organització del Comitè Executiu parlava al Comitè Central del PSUC de "disminución de la actividad y la militancia/ (...) baja asistencia a las reuniones de agrupación" (111).

Sense que hom pugui aportar dades massa precises al respecte, aquesta disminució dels nivells d'activitat del PSUC sembla - haver-se aprofundit posteriorment. Així, fonts del PSUC estimaven que només un 15% dels afiliats havien assistit a les reunions preparatòries del Vè. Congrés (112).

En suma, la impressió que hom extreu d'un conjunt d'indicacions disperses és que, a partir d'uns nivells inicials de participa-

ció relativament alts, el PSUC ha conegut una caiguda relativament ràpida i profunda de la seva taxa d'activitat. Un indicador curiós d'aquest procés (indicador que val el que val, però que creiem pot citar-se en aquest context) és la informació aportada al Vè. Congrés del PSUC, segons la qual, durant el període 1978 - 1980, assistien a les reunions del Comitè Central, en promig, el 70% dels seus membres (113).

Hom pot constatar quelcom de similar examinant l'evolució experimentada per les cotitzacions pagades pels afiliats del PSUC. El PSUC ha fixat des de fa temps, com a criteri general, que la cotització dels seus membres ha de ser de l'ordre de l'1% dels seus ingressos personals. Ara bé, això no es compleix estrictament, ni tant sols sembla que tots els seus afiliats cotitzin efectivament, com fa veure el quadre núm. 16.

Quadre núm. 16.- Evolució de la taxa de cotitzants i del promig de cotitzacions del PSUC, 1977 - 1980. (114)

<u>Any</u>	<u>Cotitzants/Afiliats (en %)</u>	<u>Promit de cotització mensual (en ptes.)</u>
1977	(*)	82
1978	64.1	117.4
1979	65.6	132.8
1980	66.5	160.0

(*) : no hem pogut obtenir ni calcular la dada.

Les dades del quadre núm. 16 donen una impressió de forta estabilitat: els cotitzants se situen regularment entorn dels dos terços del total d'afiliats i, si la cotització mensual mitjana s'ha duplicat en quatre anys, cal recordar el marc general de l'evolució de l'economia espanyola i dels índex de

preus durant aquest període per a situar adequadament la dada. Ara bé, una taxa de cotització de l'ordre de dos per cada tres afiliats ha de considerar-se indicativa d'una taxa de militància baixa: cotitzar és la forma de participació i d'activitat més petita i més elemental dels membres d'una organització. -- D'altra banda la quantitat cotitzada com a promig, encara que deu amagar variacions considerables entre les diverses organitzacions (115), és modesta, tot i referint-la només als afiliats que efectivament cotitzen: si aquests representen uns dos terços del total d'afiliats, aleshores la cotització mitjana per/cotitzant és de l'ordre de les 240 pessetes per l'any 1980, xifra que, confrontada al criteri abans mencionat d'una cotització de l'1% del sou, no pot considerar-se alta, fins i tot tenint en compte la composició social dels membres del PSUC.

En suma, les diverses dades, encara que vagues i segurament insuficients, referents al grau de participació i d'activitat -- dels afiliats en la vida del PSUC? entès com a indicador del nivell d'activitat política d'aquests afiliats, semblen indicar un descens en el seu índex de militància, descens que sembla -- haver arribat, a finals de 1980, a nivells baixos, com confirmen també les dades referides a la distribució de la premsa del PSUC, que presentarem a continuació.

Es significatiu el contrast que es dóna entre aquesta limitada activitat interna i la presumiblement alta activitat dels afiliats del PSUC en altres organitzacions. El nostre estudi sobre els delegats assistents al IV Congrés del PSUC mostrava -- que només el 9% dels afiliats no participaven en organitzacions socials d'un tipus o altre, entre les quals venia en primer --

lloc del sindicat (77.7%) i a continuació les associacions de veïns (68.5%); a més, la taxa de participació en organitzacions socials era més alta que en els altres partits estudiats, PSC-C i CDC. (116) Com hem suggerit més amunt, això podria interpretar-se com un indicador d'una actitud "racional-instrumental" per part dels afiliats respecte de l'activitat del partit; tanmateix, es tracta d'una tendència que desborda el nostre objecte.

e.- La premsa del PSUC.

Un altre element a tenir en consideració és la difusió de la premsa del partit. Deixant de banda els documents polítics ocasionals i alguns butlletins d'ambit local i comarcal, premsa / esta constituïda bàsicament pel setmanari Treball i la revista Nous Horitzons, de periodicitat mensual i de caràcter teòric i polític. A més, el PSUC publica des de març de 1980 una revista mensual, Comunicación, consagrada a informacions internes de partit, i distribueix també Mundo Obrero i Nuestra Bandera, publicades pel PCE. Deixant de banda, pel seu caràcter fonamentalment intern, Comunicación, les altres publicacions poden adquirir-se comercialment, però el PSUC realitza una certa venda militant de Treball i Mundo Obrero. A jutjar pels nivells de difusió d'aquestes publicacions, la influència que la seva premsa li pugui donar al PSUC en el conjunt de la societat sembla escassa: segons les dades presentades al Vè. Congrés del PSUC, el promig de difusió de les seves publicacions és el que expressa el quadre núm. 17 (117).

Quadre núm. 17.- Promig de difusió de les publicacions del PSUC (1977-1980).

<u>Organ°</u>	<u>Exemplars</u>
Treball	6.000
Nous Horitzons	1.500
Comunicación	400

°Treball és setmanal, mentre les altres dues són de caràcter mensual; Comunicación, a més, és una publicació interna.

Fins i tot acceptant aquestes xifres com a vàlides, resulta evident que es tracta de magnituds inferiors, no només a la població de Catalunya o a l'electorat comunista, sinó també al propi volum dels afiliats del PSUC: el seu propi setmanari seria comprat només per un de cada tres o quatre afiliats (i això suposant que només fos comprat per afiliats, el que no deu ser del tot cert). Aquest fenomen no és recent: ja a principis del 1978, fonts del PSUC consideraven que "la propaganda ha sido otro de nuestros puntos débiles, disminuyendo durante este último período la venta de nuestras publicaciones a niveles intolerables" (118).

D'altra banda, les xifres del quadre núm. 17 inclouen simultàniament subscripcions, venda comercial i venda militant. Ens interessa especialment aquest últim aspecte, ja que constitueix segurament un bon indicador del grau d'activitat dels/afiliats del PSUC. Cal dir que, a diferència d'altres partits comunistes, no es veu al carrer una presència habitual de membres del PSUC venent la premsa del partit, a l'estil de les accions de venda de l'Humanité - Dimanche per part del PCF, per exemple.

Tot i que a nivell general això no existeix (119), sembla que hi ha hagut intents en aquest sentit a nivells locals, d'èxit, però, aparentment limitat. Així, en alguns barris de Barcelona existien durant 1979 grups de venda de carrer, que agrupaven un total d'uns 120 militants, el que representa aproximadament l'1.5% dels afiliats del PSUC; com reconeix la mateixa font, "se trata de una situación difícilmente sostenible" (120).

Per a mesurar la importància numèrica d'aquesta venda militant, només hem pogut disposar de sèries temporals prou llargues referides a la ciutat de Barcelona; creiem, però, que aquestes dades poden ser significatives, tant per la importància de --- l'organització barcelonina del PSUC (que representa entre un terç i un quart del total dels seus afiliats) com pel fet que, cobrint un període de temps prou llarg, poden posar de relleu l'evolució registrada. Evolució que no sembla tenir gaires --- misteris, a partir de les dades que presenta el quadre núm.18.

Quadre núm. 18.- Evolució de la venda militant de Treball i - Mundo Obrero a Barcelona, 1977 - 1979 : promitjos setmanals de venda i nombre d'afiliats del PSUC a Barcelona (121).

	<u>Treball</u>	<u>Mundo Obrero</u>	<u>Afiliats</u>
<u>1977</u>			
Abril	9.763	8.622	4.484
Maig	7.945	10.195	
Juny	6.617	10.255	
Juliol	4.432	6.062	
Agost	--- (°)	1.300	
Setembre	3.009	4.032	
Octubre	2.393	4.061	
Novembre	1.543	2.981	9.592
Desembre	1.906	3.183	

	<u>Treball</u>	<u>Mundo Obrero</u>	<u>Afiliats</u>
<u>1978</u>			
Gener	1.504	3.015	
...			
Abril	1.533	1.980	
...			
<u>1979</u>			
Gener	806	1.169	6.681 (*)
Febrer	1.213	1.442	
Març	1.121	1.492	
Abril	1.119	1.171	
Maig	883	1.474	

(°) Treball no fou publicat durant el mes d'agost.

(*) Dada referida a desembre del 1978

L'evolució entre 1977 i 1979 és menys dramàtica del que expressa el quadre núm. 18: cal recordar que abans de maig del 1977 les publicacions del PSUC es venien exclusivament en forma militant, ja que la seva situació d'il.legalitat no li permetia ni la venda comercial ni les subscripcions. Aquests dos mecanismes es normalitzen durant l'estiu de 1977, i ja a novembre d'aquell any les vendes militants de Treball i Mundo Obrero han caigut, respectivament, al 16% i al 34% dels nivells assolits la primavera anterior.

Aquests nivells de venda es sostenen potser al llarg de l'any 1978, però durant 1979 es produeix una nova davallada, ja que l'augment registrat entre febrer i abril de 1979 probablement ha de considerar-se "estacional": segurament aquest tipus de venda augmenta en els períodes electorals (malauradament, no podem disposar de dades per 1980 que puguin confirmar aquesta

hipòtesi). D'altra banda, cal probablement tenir en compte - que a partir de novembre de 1978 es comença a publicar Mundo Obrero - Diario, el que pot haver reduït d'alguna manera la venda de les altres publicacions.

Paral·lelament, el grau de participació dels afiliats en la venda de la premsa del PSUC s'ha anat reduint, passant d'un promig per afiliat de 2.2 exemplars de Treball i 2 de Mundo Obrero (abril 1977) a 0.2 i 0.3, respectivament (novembre - 1977) i, posteriorment (1979), a 0.1 i 0.2. Aquesta situació no sembla haver-se superat ulteriorment, com revelen les dades presentades al Vè. Congrés (1981) (122).

D'altra banda, cal tenir present que, en el cas del PSUC, venda militant vol dir essencialment venda efectuada dins dels locals de les seves agrupacions i, per tant, adquirida bàsicament pels seus afiliats. En aquest sentit, crida poderosament l'atenció el fet que les vendes de Mundo Obrero superin regularment les de Treball. Malgrat que possiblement una part --- dels afiliats del PSUC rebin Treball per subscripció, i sense que poguem aportar dades al respecte, no creiem que el volum d'aquestes subscripcions arribin a cobrir la diferència entre les vendes d'una i altra publicació.

Aquesta situació no deixa de tenir conseqüències financeres que destaquen fins i tot dins de la situació general de la premsa del nostre país: segons les dades publicades amb motiu del Vè. Congrés del PSUC, el seu Comitè Central va haver de subvencionar el seu organ central, Treball, amb una quantitat una mica superior als 9 milions de pessetes. (123)

Amb unes tirades, doncs, que representen entorn d'un exemplar per cada quatre afiliats del partit, no sembla que la premsa/ del PSUC pugui constituir una media de relació habitual entre el partit i la seva àrea d'influència social, ni que hom li pugui atribuir una influència política visible a nivell de masses.

f.- La despesa electoral del PSUC.

Parlar de l'economia d'un partit polític és, segurament, entrar en un dels terrenys on hi ha més prevencions i suspicàcies, tant per part dels propis partits polítics com per part del públic, que en aquest tema adopta una actitud de desconfiança, especialment accentuada en el cas de certs partits, per la pervivència del mite de l' "or de Moscou". Encara que no ens proposem examinar el conjunt de la situació econòmica del PSUC, tema que superaria els nostres objectius, sinó només la incidència de les despeses que efectua amb fins electorals, creiem que val la pena presentar prèviament algunes/xifres globals per a emmarcar adequadament l'anàlisi subsequent. (124)

El PSUC manega un volum de recursos econòmics relativament considerable. Així, durant 1980, la caixa del seu Comitè Central va ingressar, per tots conceptes, una quantitat una mica superior als 101 milions de pessetes, dels quals va gastar poc més de 90 milions. (125)

Com se sap, la doctrina ha vingut assenyalant com un dels aspectes essencials del naixement dels partits de masses el fet que aquesta estructura, a través de les cotitzacions dels seus afiliats, permetia l'auto-finançament dels partits polítics i,